

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır

Yakup Güneş

Ekim ayına bakıldığında "Gümrükte Gündem"i ilgilendiren en önemli konunun vadeli ithalatta kaynak kullanımını destekleme fonunun (KKDF) takip ve tahsiline ilişkin yapılan düzenleme olduğu düşüncesindeyiz. 23 Ekim 2014 tarihinde yürürlüğe giren 2014/6852 sayılı "Vadeli İthalatta Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintilerinin Takip ve Tahsili Hakkında Karar" ile vadeli ithalatta KKDF kesintilerinin takip ve tahsilinin münhasıran gümrük idarelerince yapılacağı ve KKDF kesintisi için gümrük beyannamesinin tescil edildiği tarihteki gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurunun esas alınacağı düzenlenmiştir. Böylece ithalatta KKDF uygulamasına ilişkin (muafiyet uygulamaları hariç) usul ve esaslarda gümrük mevzuatı dikkate alınacaktır.

Diğer bir öne çıkan konunun ise TRT bandrol ücretleri ile ilgili gelişmeler olduğunu söyleyebiliriz. 6552 sayılı yasa ile TRT bandrol ücretlerinin eşyanın serbest dolaşıma giriş sırasında temin edilme zorunluluğu getirilmiş ve ithalatçılar ithal anında bu bandrolü gümrük idaresinden temin edebileceği gibi teminat karşılığı TRT Kurumundan da temin edebilecekleri şeklinde iki alternatif sunulmuştur. Ancak bu düzenlemenin dolaylı bir yansıması olarak bandrol ücretinin ithalatta KDV ve/veya ÖTV matrahına eklenmesi durumunu karşılamak çıkmaktadır. Özellikle otomotiv gibi sektörlerde bu düzenlemenin bir maliyet artışı olarak tüketiciye yansıtacağı hiç kuşkusuzdur. Netice olarak, 6552 sayılı yasa TRT bandrolü ve ÖTV'ye tabi ürünlerde bir af niteliğinden çok, ek bir maliyet getiren bir düzenleme olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Bu sayıya ilişkin diğer "Gümrükte Gündem" konuları aşağıda yer almaktadır:

1. Vadeli ithalatta KKDF'nin takip ve tahsil işlemlerinin gümrük idareleri tarafından yapılacağına dair düzelenme yapıldı

2014/6852 sayılı "Vadeli İthalatta Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Kesintilerinin Takip ve Tahsili Hakkında Karar" 16 Ekim 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. Bu Karar, yayım tarihi tarihini takip eden yedinci günü (23 Ekim 2014) yürürlüğe girmiştir.

Karar ile vadeli ithalatta kaynak kullanımını destekleme fonu (KKDF) kesintilerinin takip ve tahsilinin münhasıran gümrük idarelerince yapılacağı ve KKDF kesintisi için gümrük beyannamesinin tescil edildiği tarihteki gösterge niteliğindeki Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası döviz alış kurunun esas alınacağı düzenlenmiştir.

Karar'da ayrıca;

- İthal edilen eşya ile ilgili olarak hiç ödenmeyen veya eksik ödenen fon kesintileri ile ithal eşyasından yanlışlıkla veya fazla alındığı anlaşılan fon kesintileri hakkında 4458 sayılı Gümrük Kanunu'ndaki esaslara göre işlem yapılması,

- Fon kesintilerine tabi ithal eşyasının yapılan muayene ve denetleme veya tesliminden sonra kontrolü sonucunda, tespit edilen fon kesintisi farklılıklarına ilişkin 4458 sayılı Gümrük Kanunu'ndaki esaslara göre para cezası uygulanması (11 Nisan 2013 tarihinde Gümrük Kanunu'nun 234. maddesinde yapılan kanun değişikliğine paralel olarak),

hususlarına yer verilmiştir.

Netice olarak son yapılan düzenleme ile vadeli ithalata ilişkin KKDF uygulaması bir ithalat vergisi olarak değerlendirilecek ve bu fonun tahsil, takip ile eksik veya fazla ödeme durumlarında Gümrük Kanunu'ndaki usul ve esaslara tabi tutulacaktır.

Bilindiği üzere, kaynak kullanımını destekleme fonuna ilişkin düzenleme, 88/12944 sayılı "Kaynak Kullanımını Destekleme Fonu Hakkında Karar" ile yapılmıştır. Anılan Karar'ın ilk maddesine göre kaynak kullanımını destekleme fonunun temel amacı; ülke kaynaklarının verimli ve ülke yararına kullanılmasına katkı sağlamak, belirli kredilerden kesilen fon tutarlarının ülke ekonomisi için önceliği bulunan sektörlerde veya yatırımlarda kullanılmasını gerçekleştirmektir.

Mezkûr Karar'da ithalatta alınan KKDF'nin tahsili, gerçekleşen ithalatın ödeme şekline bağlanmıştır. Buna göre aşağıda sayılı ödeme şekilleri % 6 oranında KKDF'ye tabidir:

- 1) Mal mukabili ödeme şekline göre ithalat,
- 2) Kabul kredili ödeme şekline göre ithalat
- 3) Vadeli akreditif ödeme şekline göre ithalat.

Yine konuya ilişkin Gümrükler Genel Müdürlüğü tarafından ithalatta KKDF uygulamasına ilişkin 2011/16 sayılı Genelge yayınlanmıştır. Bu Genelge'ye göre, KKDF kesintisine tabi olmayan ödeme şekillerine göre gerçekleştirilen ithalatta mal bedelinin, proforma fatura veya kesin satış faturası tarihine bakılmaksızın serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihinden önce (bu tarih dahil) ilgili bankaya yatırılması ve ilgili banka tarafından da bu bedelin ihracatçıya transferinin tamamlanmış olması gerekmektedir.

Özellikle bu düzenlemenin, ithalat işlemlerinde ortaya çıkan KKDF uygulamasında birçok belirsiz durumu da (sonradan oluşan fon kesintisinin nereye ve nasıl ödeneceği, fazla ödenen fonun nasıl geri alınacağı, eksik ödenen fon kesintisine hangi kanun kapsamında cezai işlem tesis edileceği gibi) ortadan kaldıracığı düşünülmektedir.

Diğer taraftan, konuya ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından 2014/22 sayılı Genelge yayınlanmıştır. Bu düzenlemeye göre, eşyaya ilişkin KKDF yükümlü tarafından hesaplanarak beyannamede "Detaylı Beyan" modülünde "Kalemler" ekranında yer alan "Finansal Bilgiler" sekmesindeki "Yurt içi diğer" bölümünde "KKDF" kısmında beyan edilecektir.

Bu Genelge ile KKDF mevzuatı uyarınca KKDF'den istisna veya muafiyet sağlanmışsa, konuya ilişkin hangi yasal düzenleme (tarih, sayı ve ilgili madde numarası) ile muafiyet veya istisna sağlandığının beyannamenin 44 no.lu hanesine yazılması gerektiği vurgulanmıştır. Dolayısıyla, gümrük mevzuatına göre ithalat vergilerinden muaf veya istisna uygulamaları KKDF'yi içermemektedir. Ancak KKDF mevzuatının içinde bir muafiyet veya istisna var ise o eşyanın vadeli ithalatında KKDF muafiyeti veya istisnası tatbik edilecektir.

2. Dahilde İşleme Rejimi Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2014/5) yayımlandı.

1 Ekim 2014 tarihli Resmi Gazete'de, 2006/12 sayılı Dahilde İşleme Rejimi Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat: 2014/5) yayımlanmıştır. Tebliğ ile yapılan başlıca değişiklikler, katma değer vergisinde tecil-terkin sistemine istinaden yurt içinden eşya alımı ve önceden ihracat ile belge kapsamında ihraç edilen ve geri gelen eşyaya ilişkin düzenlemelere yöneliktir. Ayrıca, yetkilendirilmiş yükümlü sertifikasına ilişkin düzenlemelere de yer verilmiştir.

3. Gümrükte kendiliğinden bildirimle ilişkin düzenleme yapıldı.

Gümrük Kanunu'nun 234/3 maddesinde yer alan kendiliğinden bildirim uygulamasına ilişkin olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüklerine gönderilen 23.09.2014 tarihli 2888552 sayılı yazıda;

- Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinin birinci veya ikinci fıkralarında belirtilen aykırılıklar için firmalar tarafından mezkur maddenin üçüncü fıkrası hükmünden faydalanılmak üzere Bölge Müdürlüklerine veya bağlantılarına yapılan başvurularda, mutlak surette diğer bağlantı idarelerde ve/veya diğer Bölge Müdürlükleri ve bağlantılarında aynı konudaki aykırılığa ilişkin, son 6 ay içerisinde, başvuru yapan firma için bir tespit yapıp yapılmadığının ivedilikle araştırılması,

- Böyle bir tespit yapılmış olduğunun anlaşılması halinde bu firmaya Gümrük Kanunu'nun 234'üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmünün tatbik edilmemesi gerektiği,

belirtilmiştir.

Gümrük Kanunu'nun 234/1 maddesinde Gümrük Tarifesini oluşturan unsurlarda veya vergilendirmeye esas olan sayı, baş, ağırlık gibi ölçülerinde aykırılık görüldüğü ve beyana göre hesaplanan ithalat vergileri ile muayene sonuçlarına göre alınması gereken ithalat vergileri arasındaki fark % 5'i aştığı takdirde, ithalat vergilerinden ayrı olarak bu farkın üç katı para cezası alınacağı belirtilmektedir.

Aynı maddenin 3'üncü fıkrasında ise vergi kaybına neden olan bu aykırılıkların gümrük idaresinin tespitinden önce yükümlülerce gümrük idaresine bildirilmesi durumunda vergi farkı alınmakla birlikte para cezasının % 15 oranında uygulanacağı belirtilmektedir.

4. DövlmüŖ demir veya alaŖımsız demir çubukların ithalatına ilave gümrük vergisi getirildi.

2014/6884 sayılı İthalat Rejim Kararına Ek Kararda DeęiŖiklik Yapılmasına İliŖkin Karar 18 Ekim 2014 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Bu Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan İthalat Rejimi Kararı’na ekli II sayılı listede yer alan 7214.10.00.00.00 G.T.İ.P. numaralı "dvlmŖ olan demir veya alaŖımsız demir çubuk" cinsi eŖyanın ithalatında ilave gümrük vergisi tahsil edilmesine karar verilmiŖtir.

Tahsil edilecek ilave gümrük vergisi hesaplanırken öncelikle İGV (ilave gümrük vergisi) sütununda belirtilen vergi oranı uygulanacaktır.

G.T.İ.P.	Madde İsmi	İlave Gümrük Vergisi Oranı				
		1	2	3	4	5
7214.10.00.00.00	DvlmŖ olanlar	% 0	% 0	% 0	% 30	% 30

İlave gümrük vergisi sütunlarındaki ülke ve ülke grupları:

1	AB yesi lkeler, EFTA yesi lkeler, İsrail, Makedonya, Bosna-Hersek, Fas, Batı Ŗeria ve Gazze Ŗeridi, Tunus, Mısır, Gürcistan, Arnavutluk, Ürdün, Ŗili, Sırbistan, Karadaę, Kosova
2	Güney Kore
3	Morityus
4	GenelleŖtirilmiŖ Tercihler Sisteminden Yararlanacak lkeler Grubu (En Az GeliŖmiŖ lkeler, zel TeŖvik Düzenlemelerinden Yararlanacak lkeler, GeliŖme Yolundaki lkeler)
5	Diğer lkeler

Ayrıca, Karar’a ekli tabloda yer alan ve A.TR dolaŖım belgesi eŖlięinde ithal edilen Avrupa Birlięi ve Türkiye menŖeli olmayan eŖyadan “Diğer lkeler” sütununda belirtilen oran üzerinden ilave gümrük vergisi alınacaktır. Ancak Türkiye’nin taraf olduğu serbest ticaret anlaŖmaları çerçevesinde bir çapraz menŖe kmlasyon sistemine dahil ülkeler menŖeli eŖyadan menŖenin tevsiki halinde ilave gümrük vergisi alınmayacaktır. Liste kapsamında yer alan eŖyaların Dahilde İŖleme Rejimi kapsamında ithal edilip iŖlem grmŖ ürün olarak ihraç edilmesi halinde, varsa telafi edici vergisinin hesaplanmasında ilave gümrük vergisi dikkate alınmayacaktır.

Bu Karar’ın uygulanmasında eŖyanın menŖeinin doğru beyan edilmesinden ithalatçı sorumlu tutulacaktır.